

Analys av
Superettan klubbarnas
ekonomi 2009

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	5
Klubbarnas resultat	5
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	9
Klubbarnas spelartransfers	11
Klubbarnas Egna kapital och soliditet	13
Elitlicensens regler i korthet	14
Klubbarnas Egna kapital och redovisade resultat	15
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2009	16

Analys av ekonomin i Superettanklubbarna 2009

Sammanfattning

Superettanklubbarna redovisade år 2009 sammantaget ett underskott uppgående till – 10,9 mkr (2008: + 4,0 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarin- och uthyrning) på + 2,3 mkr (2008: + 34,5 mkr). Superettanklubbarna redovisade år 2009 ett driftsunderskott på – 11,0 mkr (2008: - 34,5 mkr).

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2009 till 264 mkr (2008: 335 mkr), vilket totalt sett var en intäktsminskning på 21 %. Denna minskning beror till stor del på minskade spelarförsäljningar samt att BK Häcken med sitt egna arrangemang Gothia Cup inte fanns med i serien under 2009. Intäkterna för Gothia Cup 2009 hamnade på 56 mkr, vilket redovisas i "Analys av allsvenska klubbars ekonomi 2009".

Fördelningen av intäkterna förändrades en del mellan år 2009 och 2008. Publikintäkterna under 2009 uppgick till 29,7 mkr (2008: 21,5 mkr) och ökade därmed med 38 %, vilket har sin förklaring i publikökningen i herrfotbollen under 2009. Intäkter för reklam och sponsring uppgick 2009 till 71,4 mkr (2008: 83,6 mkr) och minskade därmed med 15 % jämfört med föregående år. Intäkterna för spelarförsäljning minskade under 2009 och uppgick till 15,2 mkr (2008: 46 mkr), vilket innebar en minskning med 67 % jämfört med föregående år. Noterbart är dock att intäkterna från spelarförsäljning 2008 var den i särklass högsta sedan år 2000.

Superettanklubbarnas kostnader inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 275,5 mkr år 2009 (2008: 336,7 mkr), vilket var en total kostnadsminskning med 18 %. Även här kan man konstatera att kostnaderna minskar då BK Häcken med sitt egna arrangemang Gothia Cup inte finns representerade. Kostnaderna för Gothia Cup hamnade på 47 mkr under 2009. Man kan vidare notera en minskning av lokalkostnader under 2009 med 14 %.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2009 till 17,2 mkr (2008: 21 mkr).

Under år 2009 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen per månad 18.301 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen (2008: 18.513 kr/månad).

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 0,7 mkr för 2009 (2008: + 47,6 mkr). Orsaken till den stora skillnaden mellan åren har bland annat sin förklaring i att de fyra klubbarna med högst eget kapital under 2008 inte finns representerade i serien under 2009.

Av klubbarna i Superettan redovisar elva stycken positivt eget kapital och fem klubbar kapitalunderskott. Av de klubbar som redovisar kapitalunderskott spelar Vasalund IF och Sirius i Division 1 under 2010, IFK Norrköping har fått handlingsplan godkänd av Licensnämnden samt två klubbar, Jönköpings Södra IF och FC Trollhättan, ska lämna in ett periodiserat bokslut under hösten 2010.

Under hösten 2010 kommer Licensnämnden att bedöma huruvida Jönköpings Södra IF och FC Trollhättan kunnat uppvisa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det negativa egna kapitalet har hämtats in.

Superettanklubbarna redovisade under 2009 totalt ett driftunderskott på – 11,0 mkr (2008: - 34,5 mkr), vilket i sig är en indikation på att man bör se över driftkostnader och driftsintäkter framgent. Dock har klubbarna lyckats minska det stora driftunderskottet från 2008, men man har fortfarande en bra väg att gå.

Allmänt sett är de flesta klubbarna underkapitaliserade. I förra årets rapport noterade man att fokus borde vara att attrahera mer publik och därmed höja publikintäkterna, vilket man har lyckats väl med under 2009. Detta är förstås även beroende av vilka lag som spelar i Superettan aktuell säsong.

För de flesta klubbar i Superettan synes det under år 2009 inte råda något klart samband mellan nivån i rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition. En förklaring till att sambandet inte alltid är så tydligt mellan kostnadsranking och tabellposition kan bland annat vara att klubbarna lyckats olika bra med att hushålla med resurserna, vilket ju per definition är hur man lyckats att vara framgångsrika inom ekonomiområdet.

Man kan uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att under 2009 har över hälften av Superettanklubbarna redovisat ett negativt ekonomiskt resultat eller ett noll resultat. Av de klubbar som redovisade ett positivt resultat var det bara Mjällby AIF som redovisade ett resultat överstigande 1 mkr. Då fler klubbar visar ett negativt eget kapital, vilket inte är tillåtet enligt elitlicensens ekonomikriterier, kan man förutspå att även säsongen 2010 kommer att innebära en kostnadsrevidering i många av klubbarna, för att få ekonomin i balans.

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet för klubbarna i Superettan år 2009. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av klubbarna samt deras årsredovisningar, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

För enkelhetens skull benämns alla aktuella föreningar och bolag för klubbar. I två av fallen avser de ekonomiska uppgifterna aktiebolag, nämligen för Väsby United AB och Sirius Fotboll AB, vilka båda är så kallade IdrottsAB:n.

Superettan, som etablerades år 2000, består av 16 klubbar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Superettanklubbarnas resultat

De 16 klubbarna i Superettan redovisade år 2009 sammantaget ett underskott på - 10,9 mkr (2008: + 4,0 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt netto av spelarinvestering och uthyrning) på + 2,3 mkr (2008: + 34,5 mkr). Detta innebär att resultatet för 2009 från verksamhet exklusive spelaromsättning för Superettanklubbarna visade ett underskott på - 13,2 mkr (2008: - 30,5 mkr), vilket är 17,3 mkr bättre än år 2008 och åter tillbaka till 2007-års nivå.

Resultatets beståndsdelar 2009, mkr

	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Driftresultat	-11,0	-34,5	-16,6	-7	-8,4	1	-16,2
Spelaromsättning	2,3	34,5	2,2	3,3	-3,8	-1,8	16,2
Räntenetto m m finansiellt	-1,4	1	7,2	-0,2	-2,1	1	0,2
Extraordinära poster	-0,8	3	-1	0,8	-0,1	6,6	0,6
Redovisat resultat	-10,9	4	-8,2	-3,1	-14,4	6,8	0,8

Tabell 1

Fem klubbar redovisade år 2009 överskott, tre klubbar redovisade avrundat nollresultat samt åtta klubbar redovisade underskott. Föregående år redovisade åtta klubbar överskott, sex klubbar underskott och två klubbar avrundat nollresultat.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat varierar betydligt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår resultatet för respektive klubb. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella och extraordinära poster exkluderats.

Resultat per klubb 2009, mkr

	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Drift- resultat</u>	<u>Spelarom- sättning</u>	<u>Finansiellt</u>	<u>Extra- ordinärt</u>
Mjällby AIF	1,2	-0,1	1,4	0,0	0,0
Åtvidabergs FF	0,8	0,7	0,1	0,0	0,0
Ängelholms FF	0,3	0,0	0,4	-0,1	0,0
Assyriska FF	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0
Syrianska FC	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0
Qviding FIF	0,0	-0,6	0,9	-0,3	0,0
Falkenberg FF	0,0	-0,1	0,1	0,0	0,0
Väsby United 1)	0,0	0,3	-0,2	0,0	0,0
Jönköpings S IF	-0,3	-0,9	0,7	-0,1	0,0
FC Trollhättan	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
GIF Sundsvall	-0,3	2,6	-2,9	0,0	0,0
Landskrona BoIS	-0,3	0,1	-0,5	0,1	0,0
Ljungskile SK	-0,5	-0,8	0,5	-0,2	0,0
Sirius 2)	-3,2	-2,8	-0,3	-0,1	0,0
Vasalund IF	-3,6	-3,3	-0,2	-0,1	0,0
IFK Norrköping	-4,9	-6,2	2,2	-0,2	-0,8
* Superettan totalt	-10,9	-11,0	2,3	-1,4	-0,8

1) Avser Väsby United AB

2) Avser Sirius Fotboll AB

Tabell 2

Det enskilt största underskottet i Superettan kan härledas till IFK Norrköping, vilken kom till Superettan 2009 från Allsvenskan. Spel i Superettan ger inte samma intäktsförutsättningar som spel i Allsvenskan och det tar tid att ställa om verksamheten.

Vidare kan man konstatera att ytterligare två klubbar, Vasalund IF och Sirius redovisar ett underskott på över 3 mkr, se vidare avsnittet om klubbarnas egna kapital och redovisade resultat nedan.

Antalet klubbar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2009 nio stycken av sexton, år 2008 var det elva av sexton klubbar som redovisade driftunderskott.

Det positiva spelaromsättningsnettot är främst hänförbart till IFK Norrköping och Mjällby AIF.

Superettanklubbarnas intäkter

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2009 till 264 mkr (2008: 335 mkr), vilket en minskning med 21 % jämfört med föregående år.

Totala intäkter Superettan 2000-2009, mkr

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ordinarie drift	180	144	181	208	227	231	234	315	289	249
Spelarförsäljning	34	10	18	25	10	11	18	21	46	15
* Totalt	214	154	199	233	237	242	252	336	335	264
* Genomsnitt/fören.	13,4	9,6	12,4	14,6	14,8	16,1	15,8	21	20,9	16,5
* Ordin. Drift % tot	84%	94%	91%	89%	96%	95%	93%	94%	86%	94%

Tabell 3

Noteras bör att BK Häcken år 2000 och 2001 spelade i Allsvenskan för att åren 2002 och 2003 åter spela i Superettan, och år 2005 och 2006 vara tillbaka i Allsvenskan samt år 2007 och 2008 spela i Superettan igen. BK Häckens redovisade intäkter från Gothia Cup uppgick år 2002 och 2003 årligen till 34 mkr, samt år 2004 och 2007 till 52 mkr samt för år 2008 till 58 mkr.

Noteras bör även att Malmö FF och Djurgårdens IF FF båda spelade i Superettan år 2000, samt att AIK spelade i Superettan år 2005.

Intäktsjämförelse mellan åren 2009 och 2008, mkr

I denna jämförelse ingår även ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter.

	2009	Andel	2008	Andel	Förändring
Publik	29,7	11%	21,5	6%	38%
Egna arrangemang	12,8	5%	64,9	19%	-80%
Reklam & sponsring	71,4	27%	83,6	25%	-15%
Tips- och mediemedel	60,0	23%	54,1	16%	11%
Lotteri	4,3	2%	3,4	1%	28%
Bidrag	34,4	13%	35,9	10%	-4%
Övrigt	36,5	13%	26,0	7%	40%
* Summa drift	249,2		289,4		
Spelarförsäljning	15,2	6%	46,0	14%	-67%
Finansiellt intäkter	0,2	0%	2,3	1%	-92%
Extraordinära intäkter	0,0	0%	3,0	1%	-100%
* Totalt	264,6	100%	340,7	100%	-22%

Tabell 4

Publikintäkterna år 2009 uppgick till 29,7 mkr (2008: 21,5 mkr), vilket var en ökning med 38 % jämfört med föregående år. Publiksnittet i Superettan låg 2009 på 4.306 personer per match (2008: 1.557 personer/match), vilket var en kraftig ökning jämfört med 2008. Många lag har ökat sina publiksiffror rejält under säsongen.

Trots en kända säsong sportsligt hamnade IFK Norrköping i topp i Superettans publikliga. Syrianska FC och Assyriska FF hade fina säsonger 2009 vilket ledde till många publikmatcher på Södertälje Arena. Den högsta noterade siffran noterades

dock under höstens östgötaderby mellan IFK Norrköping och Åtvidabergs FF som lockade 9.385 åskådare.

Publikintäkterna påverkas av mixen av klubbar som är representerade i Superettan, vilka kan ha olika prissättningsstrategier samt dra olika mycket publik. 2010 kan trycket bli ännu hårdare kring Superettan då lag som Hammarby och Örgryte kommer ned från Allsvenskan och upp kommer klassiska lag som IK Brage, Degerfors IF och Östers IF.

Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar inklusive uthyrningar brutto år 2009 med 15,2 mkr (2008: 46 mkr), vilket var en minskning med 67 % från år 2008. Här bör man dock även beakta de kostnader som klubbarna haft för ersättningsspelare i form av spelarförvärvskostnader. Se vidare "Kostnadsjämförelse mellan 2009 och 2008" samt "Spelartransfers".

Intäkterna från de egna arrangemangen har minskat med 80 % vilket beror på att BK Häcken med sitt egna arrangemang Gothia Cup inte spelar i Superettan under 2009.

Intäkterna från reklam- och sponsring har minskat med 12,2 mkr, eller 15 %. Viss osäkerhet i inrapporterade siffror kan finnas i intäktsfördelningen mellan sponsorintäkter och publikintäkter i de fall biljetter ingår sponsorpaket.

Tips- och mediemedel inkluderar alla de ersättningar klubbarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV samt gemensamma marknadsprojekt.

Intäkter per klubb 2009 och 2008, mkr

I dessa intäkter exkluderas ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter

	År 2009	År 2009	År 2008	År 2008
	Intäkter inkl	Intäkter	Intäkter inkl	Intäkter
	<u>spelarförs.</u>	<u>exkl spelar-</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>exkl spelar-</u>
		<u>förs</u>		<u>förs</u>
GIF Sundsvall	33,7	30,6	Allsvenskan	Allsvenskan
IFK Norrköping	33,4	30,4	Allsvenskan	Allsvenskan
Mjällby AIF	20,7	18,2	15,1	13,5
Landskrona BoIS	20,4	19,7	21,6	19,5
Jönköpings Södra IF	18,6	17,7	16	15,6
Åtvidabergs FF	15,8	15,5	14	13,9
Ångelholms FF	15,7	14,9	14,4	13,3
Ljungskile SK	15,6	15,0	Allsvenskan	Allsvenskan
Assyriska FF	15,5	14,8	14,4	12,9
Falkenbergs FF	12,3	11,9	12	10,6
Vasalund IF	11,6	11,5	Division 1	Division 1
Qviding FIF	11,4	10,4	12,7	10,9
Syrianska FC	11,4	11,0	Division 1	Division 1
FC Trollhättan	10,9	10,2	Division 1	Division 1
Sirius	10,9	10,9	13,6	13,6
Väsby United	6,7	6,6	5,6	5,4
BK Häcken	Allsvenskan	Allsvenskan	88,3	78,5
IF Brommapojkarna	Allsvenskan	Allsvenskan	34,8	26,2
Örgryte	Allsvenskan	Allsvenskan	29	17
Limhamn Bunkeflo IF	Division 1	Division 1	15	14,9
Degerfors IF	Division 1	Division 1	14,8	14,1
Enköping	Division 1	Division 1	14,1	9,7
* Superettan totalt	264,4	249,2	335,4	289,6

Tabell 5

Superettanklubbarnas kostnader

Superettanklubbarnas kostnader inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till 275,5 mkr år 2009 (2008: 336,7 mkr), vilket var en minskning med 61,2 mkr eller 18 % jämfört med föregående år.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2009 till 17,2 mkr (2008: 21 mkr).

Kostnadsjämförelse mellan 2009 och 2008, mkr

	<u>2009</u>	<u>Andel</u>	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Match- & träningskostnader	44,5	16%	50,3	15%	-11%
Övriga egna arrangemang	4,3	2%	45,1	13%	-90%
Personalkostnader	166,7	61%	180,3	54%	-8%
Administration	10,5	4%	9,6	3%	9%
Reklam & sponsring	12,2	4%	13,3	4%	-8%
Lokaler	7,1	3%	8,3	2%	-14%
Övrigt	14,5	4%	13,6	4%	6%
* Summa driftkostnader	259,8		320,5		
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	7,3	3%	6,4	2%	14%
Avskrivningar balans spelarförvärv	2,6	1%	5,5	2%	-53%
* S:a spelarförvärv & -avskrivningar	9,9		11,9		
Övriga avskrivningar	3,4	1%	3	1%	14%
Finansiella kostnader	1,6	1%	1,3	0%	21%
Extraordinära poster	0,8	0%	0,0	0%	0%
** Totalt	275,5	100%	336,7	100%	-18%

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt 2009 med 7,3 mkr (2008: 6,4 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 2,6 mkr (2008: 5,5 mkr). Av kostnaderna svarade klubbarnas personalkostnader för 61 %, eller 166,7 mkr år 2009 (2008: 54 % respektive 180,3 mkr). Resurser som lades på reklam och sponsring minskade till 12,2 mkr år 2009 jämfört med 13,3 mkr under 2008. I stort har kostnaderna minskat jämfört med föregående år.

Kostnaderna för övriga egna arrangemang minskade med 90 % jämfört med år 2008, vilket har sin förklaring i att BK Häcken med sitt stora arrangemang Gothia Cup inte spelar i Superettan år 2009.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2009 och 2008.

Spelarlönernas utveckling, 2001-2009, mkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Spelarlöner	39,8	40,7	47,8	45,3	60,8	68,8	76,9	78,2	77,3
Driftskostnader	144	190,1	223,7	226,2	236,3	239,2	327,8	320,5	259,8
Driftskostnader exkl Gothia Cup	144	162,4	199,3	192,2	236,3	239,2	291,8	279,5	259,8
Förändring spelarlöner	-12%	2%	17%	-5%	34%	13%	12%	2%	-1%
Spel.lönernas andel av driftskostn	28%	21%	21%	20%	26%	29%	23%	24%	30%
Spel.lön. and. av driftk ex Got Cup	28%	25%	24%	24%	26%	29%	26%	28%	30%

Tabell 7

Förklaringen till nivåhöjningen av spelarlönerna år 2005 fanns i första hand att finna hos AIK, vars spelarsättningar uppgick till 16,8 mkr. Notera också att år 2005 endast avser 15 föreningar. Man kan alltså inte säga att de spelare som deltog i Superettan 2005 hade 34 % högre ersättning än de spelare som deltog under 2004.

Under år 2006 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 6 %, om hänsyn tas till att endast 15 klubbar rapporterade sina siffror år 2005), trots att AIK lämnat Superettan för spel i Allsvenskan.

Under år 2007 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 12 %. Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har under år 2007 dock minskat.

Under år 2008 har spelarlönerna i genomsnitt ökat med 2 % och även spelarlönernas andel av driftskostnaderna har ökat något.

Under år 2009 har spelarlönerna i genomsnitt sjunkit med 1 %, men spelarlönernas andel av driftkostnaderna har ökat, vilket i sin tur kan förklaras av en generell kostnadsminskning med 18 % sedan föregående år.

Den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per klubb uppgick 2009 till 4,8 mkr (2008: 4,9 mkr). Lönekostnaden har legat relativt konstant de senaste tre åren. Man kan notera att klubbarna har fortsatt arbetet från 2008 genom att hålla spelarlönerna på, en i princip, oförändrad nivå.

Under år 2009 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen 18.301 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen (2008: 18.513 kr/månad).

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, har särredovisning gjorts med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) ingår i Superettans ekonomi eller inte, vilket BK Häcken inte gjort under 2009.

Kostnaderna per klubb 2009 och 2008, mkr

	År 2009	År 2009	År 2008	År 2008
	Kostn. inkl spelarförv.	Kostn. exkl spelarförv.	Kostn. inkl spelarförv.	Kostn. exkl spelarförv.
IFK Norrköping	38,4	37,5	Allsvenskan	Allsvenskan
GIF Sundsvall	34,0	31,1	Allsvenskan	Allsvenskan
Landskrona BoIS	20,9	19,7	22,6	21,1
Mjällby AIF	19,5	18,3	17	16,7
Jönköpings Södra IF	18,9	18,7	19	18,4
Ljungskile SK	16,1	16,0	Allsvenskan	Allsvenskan
Assyriska FF	15,4	14,8	14,2	14
Ängelholms FF	15,4	15,0	12,3	11,8
Vasalund IF	15,2	14,9	Division 1	Division 1
Åtvidabergs FF	15,0	14,8	13,7	13,5
Sirius	14,1	13,8	13,7	13,5
Falkenbergs FF	12,3	12,0	11,8	11,5
Qviding FIF	11,3	11,3	11,2	10,8
Syrianska FC	11,3	11,0	Division 1	Division 1
FC Trollhättan	11,2	10,4	Division 1	Division 1
Väsby United	6,7	6,4	5,6	5,4
BK Häcken	Allsvenskan	Allsvenskan	84,9	83,7
Örgryte	Allsvenskan	Allsvenskan	33,3	31,3
IF Brommapojkarna	Allsvenskan	Allsvenskan	31	30,8
Degerfors IF	Division 1	Division 1	15,9	14,5
Limhamn Bunkeflo IF	Division 1	Division 1	15,4	14,7
Enköping	Division 1	Division 1	15,1	13,1
* Superettan totalt	275,5	265,6	336,7	324,8

Tabell 8

I första respektive tredje kolumnen ingår respektive klubbs samtliga kostnader. I kolumn två respektive fyra har från de totala kostnaderna dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärvs året, som kostnader från årliga avskrivningar samt kostnader för inhyrning av spelare.

Samtliga klubbar, utom en, har kostnader över 10 mkr under år 2009. Väsby United var den enda klubben i Superettan med kostnader under 10 mkr. Noteras att Väsby United är en samarbetsklubb till AIK, varvid samordning med AIK innebär att Väsby Uniteds kostnader kan hållas på en lägre nivå än om klubben varit ensam.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per klubb samt nedan samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

Spelartransfers

Intäkterna från spelarförsäljningarna i Superettan har stigit de senaste åren, med en topp år 2008. Under 2009 sjönk dock spelarförsäljningarna brutto till 15,2 mkr (2008: 46 mkr), vilket var en minskning med 67 % mellan åren.

De totala spelarköpen 2009 uppgick till 6,1 mkr (2008: 9,2 mkr) varav 5,8 mkr kostnadsförts direkt (2008: 4,5 mkr) och 0,3 mkr redovisats i balansräkningen (2008: 4,7

mkr). Av nedanstående framgår att bruttoförsäljningsvärdet var 15,2 mkr. Beroende av att en del spelare läggs i balansräkningen blir spelaromsättningsnettot i resultatet + 2,3 mkr. Se vidare "Resultatets beståndsdelar 2009".

Spelarförsäljningar och spelarförvärv Superettan år 2000-2009, mkr

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Spelarförsäljningar	33,7	10,1	18,4	24,2	10,1	19,9	17,5	21,5	46,0	15,2
Spelarförvärv, dir kostn.förda	11,6	7,4	5,1	4,9	5,1	3,3	7,8	6,5	4,5	5,8
Spelarförvärv, balanserade	1,7	2,5	3,9	4,8	5,1	5,4	6,5	10,6	4,7	0,3

Tabell 9

Balanserat värde externa spelarförvärv Superettan år 2000-2009, mkr

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Bokfört spelarkapital	8,2	3,5	1,7	3,3	4,1	7,8	8,2	6,4	6,4	1,2
Antal fören. som bal. utgift.	4	8	6	8	8	10	7	9	9	5

Tabell 10

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i Superettanklubbarna uppgick sista december 2009 till 1,2 mkr (2008: 6,4 mkr). Av detta stod Landskrona BolS för 0,5 mkr och Falkenbergs FF för 0,4 mkr.

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde.

Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>	<u>Balanserat värde, mkr</u>
	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Landskrona BolS	0,5	1,2
Falkenbergs FF	0,4	0,3
Ängelholms FF	0,2	0,2
Qviding FF	0,1	0,1
Mjällby AIF	0,0	0,3
Örgryte Fotboll AB	Allsvenskan	3,2
Degerfors IF	Division 1	0,5
Enköpings Fotboll AB	Division 1	0,4
Limhamn Bunkeflo IF	Division 1	0,2

Tabell 11

Eget kapital och soliditet för klubbarna i Superettan

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 0,7 mkr den sista december 2009 (2008: + 47,6 mkr). Beroende på att de i Superettan ingående klubbarna ändras mellan åren leder det redovisade resultatet -10,9 mkr inte till att det egna kapitalet förändrats med samma belopp.

Fem av de sexton klubbarna i Superettan redovisade negativt eget kapital. De övriga redovisade positivt eller noll i eget kapital. Föregående år redovisade tretton klubbar positivt eget kapital respektive tre klubbar negativt eget kapital.

I det samlade egna kapitalet + 0,7 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv år 2009 med 1,2 mkr (2008: 6,4 mkr). Det totala egna kapitalet i Superettan har minskat med 46,9 mkr, vilket dels har sin förklaring i vilka klubbar som spelar i serien aktuellt år. De fyra klubbarna med störst eget kapital 2008 är inte representerade i serien under 2009.

	<u>Eget kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonsekvens</u>
Ljungskile SK	2,7	17%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Landskrona BoIS	2,2	19%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Qviding FIF	1,8	35%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Mjällby AIF	1,4	37%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
GIF Sundsvall	1,1	18%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Åtvidabergs FF	1,1	43%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Syrianska FC	0,8	18%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Ängelholms FF	0,4	9%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Assyriska FF	0,4	13%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Falkenbergs FF	0,2	7%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Väsby United	0,1	10%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
FC Trollhättan	-0,9	Negativ	Ska inlämna periodiserat bokslut 2010
Jönköpings Södra IF	-1,2	Negativ	Ska inlämna periodiserat bokslut 2010
Vasalund IF	-2,5	Negativ	Division 1 säsongen 2010
Sirius	-3,2	Negativ	Division 1 säsongen 2010
IFK Norrköping	-3,7	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Totalt	0,7		

Tabell 12

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2009 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2010.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital ska i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året ska uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004.)

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober. Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapet i december.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi .

Superettanklubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2009, mkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Kommentar</u>
Ljungskile SK	2,7	-0,5	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Landskrona BoIS	2,2	-0,3	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Qviding FIF	1,8	0,0	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Mjällby AIF	1,4	1,2	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
GIF Sundsvall	1,1	-0,3	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Åtvidabergs FF	1,1	0,8	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Syrianska FC	0,8	0,1	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Ängelholms FF	0,4	0,3	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Assyriska FF	0,4	0,1	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Falkenberg FF	0,2	0,0	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Väsby United	0,1	0,0	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
FC Trollhättan	-0,9	-0,3	Periodiserat bokslut hösten 2010
Jönköpings Södra IF	-1,2	-0,3	Periodiserat bokslut hösten 2010
Vasalund IF	-2,5	-3,6	Division 1 säsongen 2010
Sirius	-3,2	-3,2	Division 1 säsongen 2010
IFK Norrköping	-3,7	-4,9	Handlingsplan godkänd av LicN
* Superettan totalt	0,7	-10,9	

Tabell 13

Slutsatsen av ovanstående är att det för de klubbarna som är kvar i Superettan år 2010 finns två klubbar, Jönköpings Södra IF och FC Trollhättan, som ska lämna in ett periodiserat bokslut till Licensnämnden per den 31 augusti under hösten. Båda klubbarna redovisar också en förlust under 2009.

Man kan vidare konstatera att driftsresultatet totalt för Superettan 2009 uppgick till – 11,0 mkr (2008: -34,5 mkr).

Av de till Superettan nyuppflyttade klubbarna år 2010 redovisade per sista december 2009 både IK Brage, Degerfors IF och Öster IF positivt eget kapital.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2009

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
IFK Norrköping	1	11
GIF Sundsvall	2	5
Landskrona BoIS	3	8
Mjällby AIF	4	1
Jönköpings Södra IF	5	10
Ljungskile SK	6	9
Assyriska FF	7	3
Ängelholms FF	8	7
Vasalund IF	9	16
Åtvidabergs FF	10	2
Sirius	11	16
Falkenbergs FF	12	6
Qviding FIF	13	14
Syrianska FC	14	4
FC Trollhättan	15	13
Väsby United	16	12

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det under 2009 inte råder något klart samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition. Föregående år rådde det ett klart samband endast för de tre högst placerade lagen utifrån kostnader och 2008 års tabellposition. Dessa klubbers satsningar ekonomiskt innebar sportslig framgång med spel i Allsvenskan under 2009.

Att notera under 2009 är Syrianska FC som kom på en fjärdeplats i serien, men hade en fjortonde plats i kostnadsrankningen och Åtvidabergs FF som kom på en andra plats i serien, men hade en tionde plats i kostnadsrankningen.

Väsby United, som hade lägst kostnader nådde en tolfte plats i serien. Noteras att Väsby United är en samarbetsklubb till AIK, varvid samordning med AIK innebär att Väsby Uniteds kostnader kan hållas på en lägre nivå än om klubben varit ensam.

Klubbar med tabellposition som är högre än kostnadsranking kan ha hittat metoder att arbeta som är bättre än de övriga klubbarna, i alla fall om det upprepas under flera år.